

Handreiking Padel en Geluid

‘Een praktisch handvat dat partijen
kan helpen bij een juiste afweging
en inpasbaarheid’

Januari 2023, versie 1.0

Aanleiding en doel

Padel is als relatief nieuwe sport in Nederland erg populair en vele tennis- maar ook andere sportverenigingen en commerciële aanbieders zien mogelijkheden om met de aanleg van padelbanen deze sport verder te ontwikkelen in Nederland. Het geluid van padel is anders dan dat van vele andere bekende sporten en gebleken is dat het geluid van padel dan ook, afhankelijk van de locatie, als hinderlijker wordt ervaren door omwonenden. Ook blijkt nog onduidelijkheid te bestaan bij zowel de initiatiefnemers als bij de overheid omtrent de regelgeving en toetsingskaders.

Om voor alle partijen meer duidelijkheid te scheppen in deze relatief nieuwe problematiek rondom padel, is op initiatief van de KNLTB (tennis- en padelbond) een Taskforce opgezet met daarbij vertegenwoordigers van de betrokken partijen en geluidspecialisten. Van de Taskforce maken deel uit:

- Sportkoepel NOC*NSF
- Sportbond KNLTB
- Vereniging van Padelbaanbouwers Nederland
- Vereniging Sport en Gemeenten
- Nederlandse Stichting Geluidshinder
- Sportinnovator
- Van dB Advies geluid en trillingen

Met deze partijen is in de Taskforce een hoog kennisniveau op alle relevante kennisgebieden gewaarborgd en is getracht alle belangen van de verschillende doelgroepen te vertegenwoordigen. De Taskforce heeft deze Handreiking opgesteld, waarin de meest relevante zaken rondom padel en geluid aan de orde komen. Daarbij is deze Handreiking alleen bedoeld voor nieuw aan te leggen padelbanen in de open lucht. **De Handreiking is niet bedoeld om bestaande padellocaties met terugwerkende kracht te beschouwen.**

De Handreiking moet niet alleen een leidraad gaan vormen voor initiatiefnemers, maar zeker ook voor gemeenten. Daarnaast moet deze Handreiking informatie geven voor omwonenden van toekomstige padelbanen.

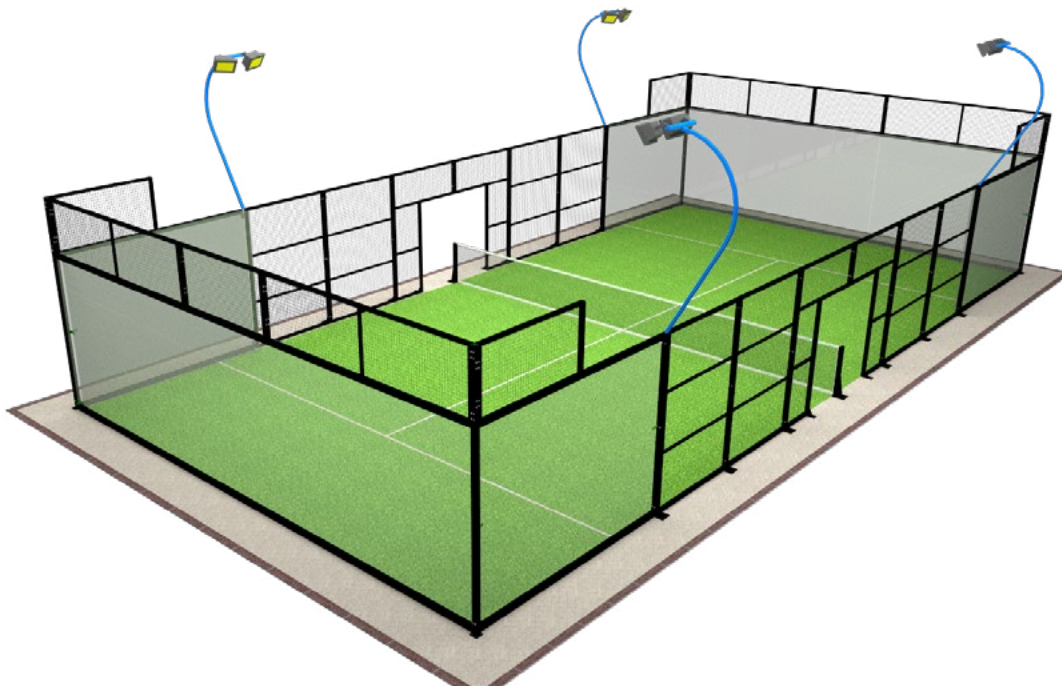
Gemeenten zijn en blijven vergunningverlener en handhaver waar het gaat om de milieuwetgeving. Deze Handreiking sluit aan bij de in Nederland toepasselijke richt- en grenswaarden voor geluid en vervangt dus niet de huidige wet- en regelgeving.

De Handreiking is tot stand gekomen op basis van diverse bronnen, zoals de toetsingskaders voor ruimtelijke ordening, relevante wetgeving en diverse geluidonderzoeken. De informatie die gebruikt is voor de totstandkoming van de Handreiking is opgenomen in het achtergronddocument dat als bijlage van de Handreiking is opgesteld.

Deze Handreiking vervangt de door de Nederlandse Stichting Geluidshinder (NSG) in november 2021 uitgegeven beoordelingsrichtlijn 'padelbanen en geluid'.

De padelsport

Op dit moment is padel één van de snelst groeiende sporten ter wereld, met wereldwijd ongeveer 18 miljoen beoefenaars. Padel is een racketsport die veel weg heeft van tennis en squash. Begin 2023 2022 zijn er in Nederland al ruim 1500 padelbanen op meer dan 350 outdoor locaties (300 bij verenigingen en 50 bij commerciële partijen). De KNLTB verwacht dat er in 2026 op zo'n 700 outdoor locaties meer dan 3000 padelbanen zijn. Tevens verwacht de KNLTB dat in 2026 al meer dan 500 tennisverenigingen de keuze hebben gemaakt voor één of meerdere padelbanen. De padelsport kan zowel recreatief als meer competitief beoefend worden door een brede doelgroep. De sport kenmerkt zich onder andere doordat het relatief eenvoudig aan te leren is. Padel wordt gespeeld met vier personen op een rechthoekig veld. Een padelbaan is 10 meter breed en 20 meter lang en is omringd door wanden. In bijna alle gevallen zijn de wanden van glas en een (metalen) hekwerk. De (glazen) wanden hebben een hoogte van 3 meter. De hoogte van het hekwerk varieert tussen de 3 en 4 meter. De exacte afmetingen van en (sporttechnische) eisen aan padelbanen zijn opgenomen en vastgesteld in het kwaliteitszorgsysteem van Sportinfrastructuur

Figuur 1 Schematische weergave padelbaan (bron: internet www.ltaharagroup.com)

(onderdeel van NOC*NSF en vindbaar op de website 'www.sportinfrastructuur.nl'). Padel speel je met een padelracket en een padelbal. Bij padel zijn de wanden onderdeel van het spel.

Het geluid van padel wordt veroorzaakt door het slaan met het racket tegen de bal maar ook door het contact van de bal met de glazen wanden of het hekwerk. Ook de intensiteit van het spel en het niveau van de spelers is van invloed op de geluiduitstraling.

Wettelijke toetsingskaders

Voor een tennis- of sportvereniging of een commerciële uitbater is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van toepassing. Is voor de aanleg van de padelbanen een nieuw bestemmingsplan of een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk, dan is ook de Wet ruimtelijke ordening (Wro) van toepassing.

Wabo, Activiteitenbesluit

Vanuit de Wabo moet voor een nieuwe inrichting of een te wijzigen inrichting een melding volgens het Activiteitenbesluit gedaan worden. In het Activiteitenbesluit zijn standaard **grenswaarden**¹ voor geluid opgenomen. Voor de beoordeling of voldaan kan worden aan de normen wordt alleen het sportgeluid zonder de stemmen van spelers en bezoekers als langtijdgemiddeld beoordelingsniveau getoetst.

De grenswaarden in het Activiteitenbesluit zodanig zijn vastgesteld dat bedrijvigheid (waaronder sport en recreatie) en wonen naast elkaar kunnen bestaan. Dat wil dus niet zeggen dat het geluid van die bedrijvigheid niet hoorbaar zal zijn.

Een inrichting die voldoet aan de grenswaarden kan nog altijd hoorbaar zijn bij of in een nabijgelegen woning.

Wet ruimtelijke ordening

Als voor de aanleg van padelbanen een nieuw bestemmingsplan of een wijziging van het

¹ Grenswaarde: wettelijke milieukwaliteitsnorm die 'in acht genomen moet worden' (resultaatsverplichting).

bestemmingsplan noodzakelijk is, vindt vanuit de Wro toetsing in eerste instantie plaats aan de hand van richtafstanden zoals opgenomen in de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'. Daarin is voor een tenniscomplex met verlichting een richtafstand van 50 meter opgenomen (voor gebiedstype landelijke gebied/rustige woonwijk). De praktijk laat echter zien dat het geluid van padel te veel afwijkt van het geluid van tennis, waardoor deze richtafstand voor de ruimtelijke beoordeling van padelbanen niet geschikt is. Voor de ruimtelijke toets kunnen beter de in de VNG-publicatie opgenomen **richtwaarden**² voor de geluidbelasting gebruikt worden om te bepalen of er sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Deze richtwaarden zijn daarbij afhankelijk van de aard van de omgeving (landelijk gebied/rustige woonwijk of gemengd gebied). Bij deze toets moet de bijdrage van menselijk stemgeluid en maximale geluidniveaus wel beoordeeld worden.

Omgevingsvergunning bouw

Vanuit de Wabo is het voor de aanleg van padelbanen tevens noodzakelijk om een Omgevingsvergunning bouw aan te vragen en verleend te krijgen. Voor het verlenen van een dergelijke vergunning zal de gemeente diverse bouwgerelateerde zaken toetsen aan onder andere de voorschriften uit het bestemmingsplan. Het aspect geluid wordt hierin over het algemeen nog niet beoordeeld.

Met een verleende Omgevingsvergunning bouw mag een padelbaan wel gebouwd worden. Zonder een geaccepteerde melding in het kader van het Activiteitenbesluit mag de padelbaan echter nog niet gebruikt worden.

Omgevingswet

De Omgevingswet is aangenomen maar nog niet in werking getreden. De wet beoogt een verregaande

2 Richtwaarde: wettelijke milieukwaliteitsnorm waarmee 'rekening' gehouden moet worden (inspanningsverplichting).

vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving, door tientallen wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet. De verwachting is dat de Omgevingswet op 1 juli 2023 in werking treedt. Ten aanzien van het beoordelen van geluid van inrichtingen zijn geen significante wijzigingen in de Omgevingswet opgenomen.

Invloedsgebied van padelbanen

Om de invloed van het geluid van padelbanen (eventueel in combinatie met overige geluidrelevante activiteiten) inzichtelijk te maken, is veelal een geluidonderzoek (akoestisch onderzoek) noodzakelijk. Hiermee kan in detail de geluidbelasting op geluidgevoelige bestemmingen (onder andere woningen maar bijvoorbeeld ook onderwijsinstellingen of kinderdagverblijven) bepaald worden. Daarbij is het van groot belang dat voor de geluiduitstraling van één of meerdere padelbanen van de juiste geluidbrongegevens wordt uitgegaan. In Nederland en in België zijn al vele geluidmetingen aan padelbanen verricht. Analyse van deze meetrapporten laat in grote lijnen geluidbronvermogens tussen 89 en 91 dB(A) zien. **In deze Handreiking is**

uitgegaan van de waarde van 91 dB(A) als representatief voor het geluidbronvermogen van één padelbaan.

Op basis van dit geluidbronvermogen en diverse andere parameters (zie voetnoot 5) die de uitstraling van geluid beïnvloeden, kan het invloedsgebied van het spelen van padel indicatief (dus nog zonder gedetailleerd akoestisch onderzoek) bepaald worden. Het invloedsgebied is daarbij gedefinieerd als een gebied waarbinnen zeker akoestisch onderzoek noodzakelijk is en waarbinnen ook aannemelijk is dat geluidafschermende voorzieningen nodig zijn. Op basis van het invloedsgebied kan voorafgaand aan het ruimtelijke- of vergunningentraject een indruk verkregen worden van de haalbaarheid van een initiatief en de noodzaak van geluidafschermende voorzieningen.

In de navolgende figuren zijn de invloedsgebieden van twee en vier padelbanen grafisch weergegeven. Dit betreft een weergave met etmaalwaardecontouren³. De etmaalwaarde is daarbij een getal om de geluidbelasting uit te drukken. Een etmaalwaarde van 50 dB(A) betekent een maximale geluidbelasting gedurende de dagperiode van 50

3 Etmaalwaarde: de hoogste waarde van of het beoordelingsniveau in de dagperiode, of het beoordelingsniveau in de avondperiode + 5 dB of van het beoordelingsniveau in de nachtperiode + 10 dB.

dB(A), gedurende de avondperiode van 45 dB(A) en gedurende de nachtperiode van 40 dB(A).

De 45 dB(A)-etmaalwaardecontour is daarbij relevant indien voor een initiatief een bestemmingsplanwijziging of andere ruimtelijke afweging noodzakelijk is en dit initiatief (of de geluidgevoelige bestemmingen) zich bevindt in landelijk gebied of een rustige woonwijk.

De 50 dB(A)-etmaalwaardecontour is relevant voor een initiatief met een bestemmingsplanwijziging of andere ruimtelijke afweging dat ligt in gemengd gebied.

Voor initiatieven die passen binnen het bestemmingsplan en waarvoor dus alleen getoetst hoeft te worden aan het Activiteitenbesluit, is alleen de 50 dB(A)-etmaalwaardecontour van toepassing. In de onderstaande tabel is dit samengevat.

De invloed van andere activiteiten zoals bestaande sportactiviteiten is niet in de figuren opgenomen. Die invloed kan alleen met een gedetailleerd akoestisch onderzoek bepaald worden.

De aangegeven invloedsgebieden zijn slechts ter indicatie voor de verdere planvorming/uitwerking. Ze zijn niet geschikt om de uiteindelijke inpasbaarheid van een initiatief te bepalen. Als met een gedetailleerd akoestisch onderzoek aangetoond kan worden dat ook binnen het invloedsgebied voldaan kan worden aan de grenswaarden, dan is dat leidend voor de beoordeling door het bevoegd gezag.

Uit de figuren blijkt dat bij de aanleg van twee padelbanen op een afstand van circa 100 meter voldaan kan worden aan het Activiteitenbesluit (grenswaarde 50 dB(A)-etmaalwaarde en daarmee 50 dB(A) in de dagperiode en 45 dB(A) in de avondperiode). Of de gehele inrichting (bijvoorbeeld inclusief een aantal tennisbanen of andere sportactiviteiten) ook op 100 meter kan voldoen aan het Activiteitenbesluit, wordt bepaald door de ligging van die sportactiviteiten, de duur van de activiteiten en diverse factoren die de overdracht van geluid kunnen beïnvloeden (zoals gebouwen of andere geluidafschermende objecten, verschillen in bodemgebieden, etc.). Daarvoor is een gedetailleerd akoestisch onderzoek noodzakelijk. Als er een bestemmingsplanwijziging of andere ruimtelijke afweging noodzakelijk is dan moet het gebiedstype in de beoordeling meegenomen worden. Bij het gebiedstype 'landelijk gebied/rustige woonwijk' is de richtwaarde van 45 dB(A)-etmaalwaarde van toepassing (en daarmee 45 dB(A) in de dagperiode en 40 dB(A) in de avondperiode) en reikt het invloedsgebied van twee padelbanen tot circa 160 meter.

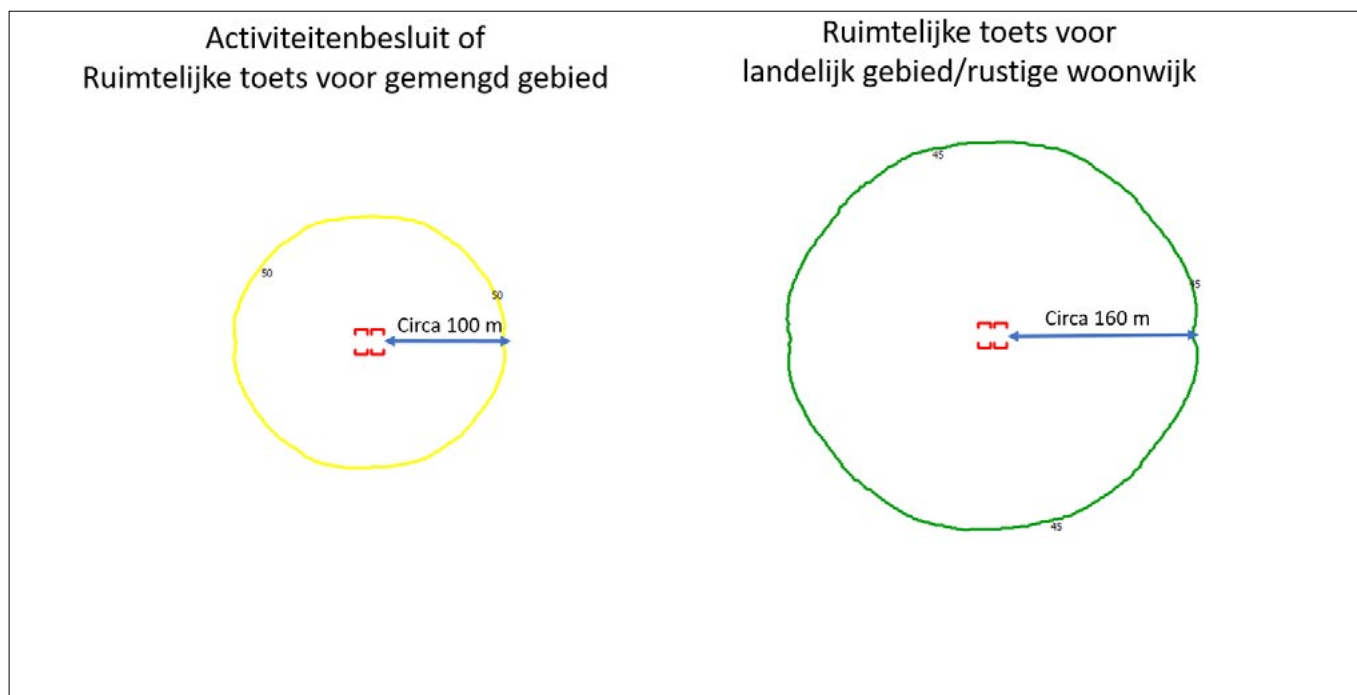
Samenvattend

Worden padelbanen aangelegd binnen het invloedsgebied, dan zijn geluidafschermende voorzieningen vrijwel zeker noodzakelijk om een akoestisch inpasbare situatie te krijgen. Dit kan de (financiële) haalbaarheid van een initiatief sterk beïnvloeden.

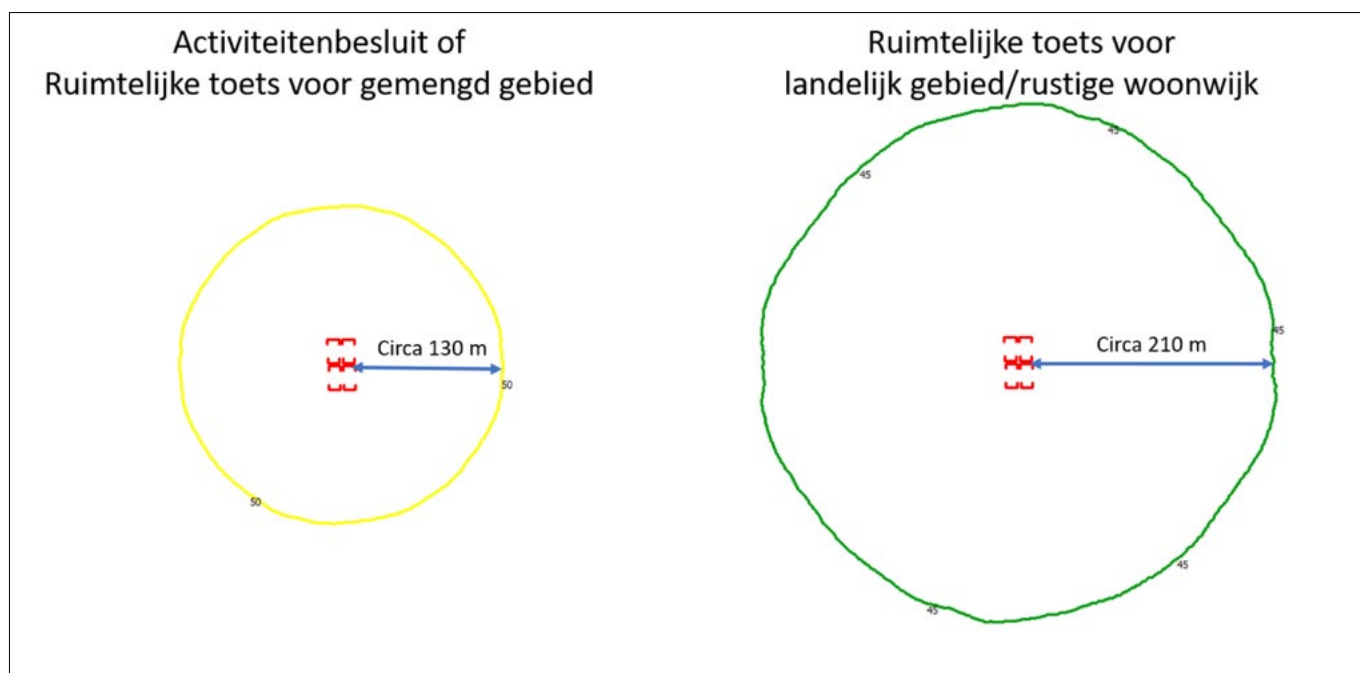
Worden padelbanen aangelegd buiten het invloedsgebied, dan is er niet per definitie sprake van een inpasbare situatie. Ook dan zal dit met een akoestisch onderzoek aangetoond moeten worden.

Er is geen algemene regel te geven op welke afstand buiten het invloedsgebied geen akoestisch onderzoek meer noodzakelijk is. Dat is van te veel andere factoren afhankelijk en zal per situatie door een akoestisch specialist bepaald moeten worden.

Toetsingskader	Gebiedstypering	Richtwaarde (dB(A))		Grenswaarde (dB(A))	
		Dag, Avond, Nacht	Etmaalwaarde	Dag, Avond, Nacht	Etmaalwaarde
Ruimtelijke ordening	Landelijk gebied/rustige woonwijk	45, 40, 35	45		
Ruimtelijke ordening	Gemengd gebied	50, 45, 40	50		
Activiteitenbesluit	N.v.t.			50, 45, 40	50

Figuur 2 Invloedsgebieden¹ 2 padelbanen² (weergave Geomilieu berekening)

Figuur 3 Invloedsgebieden 4 padelbanen (weergave Geomilieu berekening)

- 1 Wijze van meten invloedsgebied: het meten van de afstand moet plaatsvinden vanaf de rand van de activiteit tot de gevel van de gevoelige bestemming
- 2 Geluidbelasting in etmaalwaarde inclusief 5 dB impuls toeslag; geluidbronvermogen oppervlaktebron 91 dB(A) per baan; bronhoogte 1,5 m; rekenhoogte 4,5 m; bodemfactor 0,3; bedrijfsduur continu, Geomilieu V2022.41

Adviezen voor de verschillende betrokken partijen

Ga in overleg met elkaar

Overleg tussen initiatiefnemers, gemeenten en omwonenden kan leiden tot meer wederzijds begrip over de voorgenomen situatie.

Initiatiefnemer van de padelbanen

Laat altijd een akoestisch onderzoek uitvoeren als blijkt dat er woningen of andere geluidgevoelige objecten liggen binnen het invloedsgebied. Ook als woningen buiten het invloedsgebied liggen, zal een akoestisch specialist een inschatting moeten maken. De gemeente bepaalt uiteindelijk of bij de melding in het kader van het Activiteitenbesluit een akoestisch onderzoek noodzakelijk is.

Benadrukt moet worden dat de melding in het kader van het Activiteitenbesluit noodzakelijk is naast de aanvraag voor de Omgevingsvergunning bouw. Niet alle gemeenten wijzen daar tijdig op.

Blijf alert op veranderingen in de omgeving, zoals herontwikkeling van nabijgelegen terreinen voor bijvoorbeeld woningbouw. Reageer tijdig op ruimtelijke plannen om de eigen belangen goed te borgen.

Gemeenten

Zorg voor goede afstemming intern tussen de behandelaar van de Omgevingsvergunning bouw en de melding Activiteitenbesluit. Er is immers vanuit de wet een coördinatieverplichting voor beide procedures. Wijs een vereniging/padelexploitant er tijdig op dat er ook een melding volgens het Activiteitenbesluit en eventueel een akoestisch onderzoek noodzakelijk zijn.

Houd bij ruimtelijke planvorming rekening met het feit dat de richtafstanden uit de VNG-publicatie en het invloedsgebied zoals opgenomen in de Handreiking richtinggevend maar niet doorslaggevend zijn. Laat een akoestisch adviseur een geplande situatie specifiek beoordelen op mogelijke akoestische knelpunten.

Omwonenden

Ga het overleg aan met de initiatiefnemer voor de padelbanen en maak de zorgen kenbaar. Bedenk wel dat geluid van sportactiviteiten en dus ook padel hoorbaar kan zijn, ook als voldaan wordt aan de grenswaarden. Er zal een zekere mate van hoorbaarheid en daarbij mogelijk geluidhinder geaccepteerd moeten worden. Formele bezwaren zijn mogelijk tegen de Omgevingsvergunning bouw. Bezwaren vanwege geluid kunnen worden ingediend als, volgens het Activiteitenbesluit, een besluit omtrent geluid in maatwerkvoorschriften door de gemeente is opgesteld.

Tot slot

Deze Handreiking heeft betrekking op de aanleg van nieuwe padelbanen. Samengevat kan worden dat het inpassen van padelbanen op het gebied van geluid zorgvuldigheid vraagt en situatie afhankelijk is. Daarvoor kunnen in eerste instantie de invloedsgebieden gebruikt worden die zijn opgenomen in deze Handreiking. Bij verdere planvorming zal vaak een akoestisch onderzoek uitsluitsel moeten geven over de inpasbaarheid binnen de wettelijke richt- en grenswaarden en de noodzaak van geluidschermende voorzieningen.

Bij de totstandkoming van deze Handreiking is alle zorgvuldigheid betracht ten aanzien van de hierin opgenomen informatie. De opstellers van de Handreiking kunnen niet verantwoordelijk gehouden worden voor eventuele gevolgen als gevolg van het toepassen van de informatie uit deze Handreiking. Daarvoor ligt de verantwoordelijkheid bij initiatiefnemers van padelbanen, hun adviseurs of het bevoegd gezag.

Meer gedetailleerde informatie over de zaken die in deze Handreiking zijn opgenomen is te vinden in de bijlage bij deze Handreiking.